

Lakewood Daf Yomi

PRESENTED BY SRULY BORNSTEIN

לע״ן

ברוך דוב ז״ל בן יבלחט״א משה חיים ווידרא נ״י
הרב שמעון דוד בן ר' יעקב יוסף איידער זצ״ל

מראה מקומות רשפי אש

לע״ן מרים שיינדל בת יבלחט״א אפרים שמעון סינאוויץ

ופשטות מיירי כאן בפחות מי"ב מיל
(ועי' ראשונים עירוכין י"ב באריכות).

רש"י ד"ה ולא מקדשין. שנושא
אשה לפרות ולרבות.
מדבריו משמע דאין מצוה בנישואין
עצמה, אלא הוא כהכשר מצוה
לפרות ולרבות, ונמצא דהכשר מצוה
כמצוה, ועי' רפ"ב דמכות (ח א').
ועי' בתוס' שהוסיף דאין מגרשין,
ובאמת מבואר בתוס' ב"ב קכט ב'
ד"ה חוץ דדרך הגמ' לקצר, וגירושין
נכלל בקידושין.

תוד"ה והא מצוה. לדעת ר"ת מי
שאיין לו, מותר לקדש, ורק
בסוף הביא סברא מירושלמי מטעם
קנין, ולכאוי הבבלי לא נחית לסברא
זו, ולרוב ראשונים הלכה כבבלי
דהיא בתראה (עי' רי"ף שלחי מסכת
עירוכין).

דף לז.

רש"י ד"ה ראית ליה. ב' זכרים
לב"ש. תמוה דהא ב"ש
במקום ב"ה אינה משונה (עי' לעיל יא
ב' וש"נ). וכי טעמא דב"ש אחא
לאשמועינן. אמנם לדעת הרמב"ם
פהמ"ש רפ"ג דיבמות אין כלל זה
שייך אלא בזמן שב"ש מקילין, ועי'
מ"ש לעיל (שם). אמנם מידי דבר

ולא מנביהוין. מבואר ברמב"ם תרי
טעמי, חד שנראה כמקדיש
דבר לשמים, ועוד משום תיקון מנא.
וכן פירש"י לו א' ד"ה תני ר' יוסף.
ומעינין מה שמבואר בירושלמי
פסחים (פ"ג ה"ג) דאסמכינן אקרא
ד"יובל מלאכה לא יעשה" שו"ר מה
שהק' הערוך לנר ביבמות (צג א')
דמשמע התם דאיסור מטעם טלטול
מוקצה.

ביו"ט אמרו ק"ו בשבת. מעונין
קצת שאין זה מתאים על
לשון רישא דמתני', ועי' תוי"ט.

רש"י ד"ה שמא יעלה ויתלוש.
קצ"ב למה הוסיף תיבת
"יעלה" הלא בעל"ה קמיירי.

רש"י ד"ה שמא יצא חוץ לתחום.
אינו רואה סימני התחומין.
לכאוי קשה להבין, שהרי בזמנינו
נשים שלט גדול "עד כאן העירוב"
ולמה לא עשו כן.

רש"י ד"ה ש"מ תחומין ראורייתא.
לא הוו אסרי מלתא אחריתי
משום דידיה. עי' לעיל ב: (ורד"ה
והתניא). וראיתי בחידושי הגר"י פיק
שהק' מאי קמתמה, אפשר אה"נ
דתחומין דאוי. ות"י שהוא סותר
סתם משנה ספ"ב דכתובות (כח א').

וירושלמי, שהרי בדיחוי של הגמ' בדעת ר' יהושע אמרו התם אפשר להערומי, ופיי רש"י דהערמה היא דאינו מוכח שכוונתו להצלת ממון, שהרואה יאמר השני יפה, ולפי זה ודאי צריך שישחוט א' מהם, אמנם לדעת הרמב"ם שמפרש היתר הערמה משום צער בע"ח יתכן שא"צ לשחוט כלל, וידעו שדרך הרמב"ם לפרש ולהכריע כירושלמי.

רש"י ד"ה אמו מלטול וכו'. וכ"מ שגזרו אינו אלא משום הוצאה. אמנם הרמב"ם ס"פ כ"ד בהל' שבת כתב כמה טעמים לאיסור טלטול, (א) עשו ק"ו, אם מצינו שהנביאים הזהירו בהליכה ושיחה של שבת לא יהיה כשלחול ק"ו טלטולו, שע"י זה יבקש דבר לעסוק בו ויבטל מצות "למען ינוח", (ב) אפשר שיבא ע"י זה למלאכה ממש, (ג) כדי שיהא היכר לאותן בטלנים כל ימי החול, ואם לא אסרינן טלטול לא ישנה שבת מן החול. נמצא לדעת הרמב"ם אין פיי הגמ' כרש"י כלל, אלא ענין לעצמו ודו"ק.

עו"ש. עונג שבת ושמחת יו"ט. משמע מדבריו דעונג ביו"ט ליכא, אמנם כמעט מפורש בהרמב"ם דשבת ויו"ט שוין הן (פ"י מהל' יו"ט ה' טז).

עם כבוד אמו"ר שליט"א ציין מיד לדברי הירושלמי פ"ו דיבמות על המשנה שם, ושם מכואר מר' בון דב"ה מודי לב"ש ובאים להוסיף אף זו"ג, מיהו יש נידון גדול בהרשב"א שם ומפרשים על הירושלמי אם הכבלי מודה לירושלמי, וצ"ע.

רש"י ד"ה משום מו"מ. כולה חדא גזרה. ע"י בפ"ק (כ ב', ג א').

תוד"ה משום מו"מ. כן דרכם לפרש ולהעתיק דברי רש"י במסכת זו, וע"י מ"ש ריש מכלתין (ב א' ד"ה שאור).

פשיטא. ביאר הבית מאיר לפי פשט שכתב הרמב"ם שהוא כעין מקדיש, א"כ כבר תנא ליה ברישא. ולכאוי עדיין צ"ב לפי רש"י (ד"ה תני) דמשום תיקון מנא.

תני רב יוסף. תיבת "תני" קשה מאד, ולכאוי צ"ל אמר

א"ר יצחק. כנראה דהיינו ר' יצחק בר אחא דשמעתתא תלמיד ר' יוחנן (פסחים קיד א').

רצה זה שוחט רצה זה שוחט. הנה בירושלמי איתא דל"צ לשחוט כלל, ובאמת יתכן דמחלוקת רש"י ורמב"ם מתאים עם מחלוקת בבלי

אבן העזר

תשפ"ב/2021/08/29

הלכות פו"ר

סימן א

ב"ה פה סאכמשאב.

שלום לכבוד הרב הגדול חריף ובקי שלשלת היוחסין יקר
רוח מו"ה בצ"ל א"ר ג"י אבד"ק לויברימש.

דבר האשה אשר מסתכנת בלידה והרופאים אומרים שהיא מחמת שיש לה גח צבטנה וכשהיא מתגדלת מסוכנת יותר והרופאים הזהירו אותה שלא תודקק לבעלה עד שתסתה תחילה כוס של עקרין והיא אומרת ג"כ שמרגשת שמתגדלת יותר, אם מותרת לשמות מחמת שהבעל לא קיים עדיין פו"ר שאין לה רק ג' זכרים ולא נקבות כלל:

תשובה

א) הנה כבודו כתב להחיר דיש הרבה פוסקים שאם יש לו בן אינו מחוייב לגרש, וכתב הריטב"א [יצמות סד]. הטעם שמה משני ג"כ יוליד בן, הנה שני דינים, האחד אם יש וולד אחד חי הרש"א כתב שאין מוסיף אחרת ממנו, והביאו ריב"ש [סי' ט"ו] ורמ"א הביאו סי' קנ"ד [סעי' י"], אך בדברי רמ"א יש מקום לטעות שכתב דווקא שלא הוליד זרע קיימא אבל אם הוליד כו' משמע אפי' הוליד זה הוולד מאשה אחרת, ובריב"ש לא כתב רק ילדה זרע קיימא חי, אבל הוליד מאשה אחרת לא מהני, וכן הוא להדיא במקור הדין ברש"א, ורמ"א לא חי לפניו חדושי רש"א יצמות כי נדפס פעם ראשון בהסכמת המל"מ, זה דין אחד:

ב) דין הב' כתב הנמק"י [יצמות כד' הרי"ף יט:] ולכ"ע אם לא ילדה אלא כולם זכרים או נקבות אין כופין להוציא, ואין מוצן דמה נ"מ בין נקיבה אחת או הרבה נקיבות דכל מה שצריך לישא אחרת הוא כדי שחלד זכר, וטעם ריטב"א שמה גם השני חלד רק כמו שיש לו עכשיו שייך גם בנקיבה אחת, אך מלשון הריטב"א מקור הדין [רוב דברי נמק"י הם מריטב"א כנודע] נעמוד על כוונת הנמק"י ו"ל ריטב"א ונראין הדברים שלא אמרו אלא שלא ילדה או שהיא מפלגת נפלים וכדאיחא בגמ' אבל מפני "שאינה יולדת" אלא כולם זכרים או כולם נקיבות אין כופין אותו דמאן לימא לן שהאשה אחרת חלד לו זכר או נקיבה עכ"ל, משמעות דבריו שגם עכשיו היא בת זכרים ויולדת, רק שנאמר הוחזקה זו שחלד רק זכרים או רק נקיבות כמו הוחזקה לנפלי,

ע"כ אמר ריטב"א דאין מוסיף לשמה גם האחרת חלד כן, שהרי ענין זכרים או נקיבות הלא חלוי מי מוריע תחילה, ויש לומר שהיא הגורמת שממהרת זריעתה ויולדת תמיד זכרים, או מאחרת, ויולדת תמיד נקיבות, ויש לומר אשה זו כאשר דעלמא אך הוא הגורם, או שטבעו למהר ומוליד תמיד נקיבות, ע"כ אין מחייבין אותו לישא אחרת:

ג) והנה דין הריטב"א בשגם עכשיו בת זכרים אך דניתי עלה מדין חזקה, נאמר שמה הוא הוחזק, אך הנמק"י שכתב "אם לא ילדה" אלא כולם זכרים ולא מדין חזקה נייתי עלה, לכאורה אולי לה זה הטעם, אך הנמק"י למד מריטב"א מדהו"ר לטעם שמה גם השני חלד כיוצא בו ואי לאו טעם זה הי' מחוייב לגרשה, ש"מ שגם בזה שייך חזקה כמו בהוחזקה לנפלי, נאמח מזה קולא, אך שעתה אינה בת זכרים, מ"מ אינו מחוייב לישא אחרת שמה הוחזק הוא:

ד) ומדברי הנמק"י מבואר דאפי' עכשיו זקינה ואינה בת זכרים, דאי שגם עתה בת זכרים אלא שחמיד יולדת זכרים כו' הי' לו לומר שאינה יולדת לשון הוה כלשון ריטב"א, ומדכתב לשון עבר ש"מ ואפי' היא זקנה [וא"ת שהנמק"י מיירי שעכשיו אינה יולדת ופסקה עשרה שנים מליד אך מ"מ ראוי להוליד, אבל לא בזקינה, מה נ"מ בזה כיון שהטעם ע"כ משום שמה הוחזק, דאי משום שזכה להבנות אפי' וולד אחד נמי, וא"ת דמ"מ מקילין דווקא בראוי להוליד דיש ספק שמה תחזור ותלד, כל כי האי הי' לו לפרש]:

ה) והשתא מוצן החילוק בין לא ילדה אלא אחד, או ילדה הרבה זכרים או נקיבות, דבלא ילדה רק אחת וליכא חזקה כשישא אחרת צטח יהי' לו ממנה זכרים ונקיבות, ואם פעם חלד זכר חלד פעם אחרת נקיבה, אך בילדה הרבה וכולם מין אחד בזה הוחזקה להוליד כן ויש ספק שמה הוא שהוחזק, ע"כ אינו חייב לישא אחרת:

ו) והנה בריב"ש סי' ט"ו מבואר דאפי' ילדה כמה זכרים ועכשיו זקינה מחוייב לגרשה, וכן כתב הב"ש [סי' קנ"ד ס"ק כ"ד] להלכה, ובדאי למד דינו מריב"ש, אך בדאי הריב"ש לא ראה ספר הנמק"י שהי' בזמן אחד ממש, ואולי גם הריטב"א לא ראה:

(ז) **ולדינא** יש להורות שאם לא הולידה אלא הרבה [היינו ג'] זכרים או נקיבות אפי' עכשיו זקינה אינו מחוייב לגרשה, אך אם לא הולידה אלא בת אחת או יש לה ממנו הרבה נקיבות והי' לה ממנו זכרים ג"כ אך שמחו, כיון שלא הוחזק מחוייב לגרשה ולישא אחרת, דסברת רשב"א ביש לה ולד מי ממנו דבזה לא שייך שמא לא זכה להבנות שהרי יש לו וולד ממנו ואולי חלד לו עוד, וזו שעכשיו זקינה ודאי לא יבנה ממנה עוד, ובהוליד מאשה אחרת כמה ממין אחד אינו מחוייב לישא אחרת שמא הוחזק, אבל ילד אחד חייב לישא אחרת, אף שמשמעות רמ"א אפי' הוליד מאשה אחרת לשון הרשב"א הואיל וילדה "זו" אין מוטיאין "אחות" ממנו. מבואר דהוליד מאשה אחרת לא מהני, ורמ"א לא ראה חי' רשב"א יבמות, וגם מריב"ש עצמו מוכח, מדחילק בין היא עוד בת בנים לזקינה, וע"כ משום דההיתר תלוי בזילדה לו היא וולד חי שזכה להבנות ממנה אפשר יבנה עוד ממנה ע"כ בזקינה אסור, אבל אם ההיתר משום שהוליד ויש לו רוע קיימא ואף בזקינה יהי' מותר, ובאמת רמ"א השמיט איסור הזקינה והוא לפי שיטתו דההיתר משום הוליד כנ"ל [רק הב"ש הביאין] ע"כ לפענ"ד אין לסמוך על רמ"א בזה:

(ח) **ולבאורה** הי' נראה טעם לרמ"א, דהנה קי"ל דאין אדם מחוייב ליטון, אפי' בשביל מצוה עוברת, הון רב, כמבואר באו"ח סי' תרנ"ו [סעי' א'], ולגרש את אשתו הוא יותר מהון רב, ובסנהדרין (כ"ב). קשין גירושין שהרי דוד החירו לו ליחד ולא החירו לגרש, הנה שלגרש אשתו חמור מיוחד של פנוי ואין מחירין איסור דרבנן בשביל הפסד הון רב, ובשבת אין מחירין רק שבות דשבות [וזולת במקום שיש לחוש שיבוא לדי איסור תורה אם לא נתיר לון] ואף בזה רמב"ן חולק [מורה האדם שער המיחוש ד"ה אבן] ומה שחייב לגרש באין לו וולד כלל, דזה חמור מאד שלא ימחה שמו מישראל והחירה התורה משום זה אשת אח דבכרת, אבל ביש לו וולד אחד שוב לא חמור משאר מ"ע, כן נ"ל ליישב דברי רמ"א:

(ט) **אך** מאחר שרשב"א וריב"ש מבואר להיפוך נראה לי לחלק בין שאר מ"ע כגון לולב וכדומה שאם לא יקח לולב בחג הסוכות זה מ"מ לא בטלה ממנו מצוה לולב בכללות, שאם אין לו לולב בחג הזה יהי' לו בחג סוכות אחר, אבל בנים אם ימות בלא בנים כשיעור דהיינו בן ובת בטלה ממנו המצוה בכללה [ודוע שכל נפש מישראל צריכה לקיים כל המצוות, ובספרי המקובלים שהאדם צריך להחגלגל אפי' בשביל מצוה אחת שלא קיימה מעולם, וכל נשמה צריכה להחגלגל להיות כהן לפעמים או עכ"פ בחי' עיבור כדי לקיים כל המצוות, ועל כן אם ימות בלא מצוה אחת שחסרה לו, שמא לא קיימה נשמתו מצוה זו מעולם ויהי' מוכרח להחגלגל] על כן אם כל הונו יתן ואף לגרש אשתו כדי לקיימה:

(י) **ואחר** שבררנו מקור הדיו באורך וברוחב בעו"ה נבוא לנידון דידן, וההיתר שכתב כבודו מריטב"א שמא גם משני' לא יהי' לו, תלוי אם לא יהי' לה מעולם רק זכרים ההיתר טוב,

ועוד עדיף מהיתר הנמק"י שאינו חייב לישא אחרת ביש לו כולם ממין אחד שמא הוחזק הוא לילך כך, ואף אם ישא אחרת כולם יהי' מאותו מין, וכאן לענין היא עצמה הוא היתר ודאי בין הוחזק הוא בין הוחזקה היא מ"מ תלד עוד כולם מאותו המין, אבל אם הי' לה נקיבה ממנו ומתה בטל היתר זה [וגם היתר הרשב"א שיש לה ולד ממנו פשיטא שאינו בני"ד, שאם תשתה כוס של עקרון הרי לא תוליד עוד] וכבודו לא ביאר זה במכתבו אם הי' לה תחילה נקיבה או לא:

(יא) **מ"ב** נראה שאין איסור בשחייתה כוס של עקרון דאינה מחוייבת לסכן עצמה אפי' לפירש"י [יבמות יב:] שלש נשים משמשות בזמן היינו מותרות וחכ"א משמשת כדרכה כו' ושומר פתאים ה', היינו שאסורה ומחוייבת לסמוך על שומר פתאים ה', אינו אלא בדברים אלו המצוים תמיד, אבל לא בני"ד שיש לה גזו צמעי' ומחמת זה מסתכנת, וראי' לזה [יבמות מב.] מינקת חזירו שאסרו חכמים לישא מחשש דילמא מיעברא ומיעכר חלבה, ומקשה אי הכי דידי' נמי, ומשני דידי' ממסמס לי' בצצים וחלב, וקשה מ"מ לסמוך על שומר פתאים, וע"כ לומר דווקא קטנה מעוברת דברים המצויים [דקטנה נמי חכמים תקנו לה נשואין] משא"כ מינקת דידי' דיש לו תקנה בצצים וחלב, ולישא מינקת חזירו אין זה דבר המצוי, לא שייך בזה שומר פתאים, והיינו דמקשה אי הכי דידי' נמי, אין הקושיא שיאסור דידי' באמת שהרי כל האיסור שנכנס בגבול התינוק [עי' להן סי' כ"ו ב:], והכא אדרבה היא אשתו טרם בא התינוק לעולם, אך הקושיא דבדידי' נמי איכא סכנה וזה מצוי תמיד ושומר פתאים ה', גם דחברי' נמי יהי' מותר דהיינו הך ושומר פתאים ה', ומשני דידי' ממסמס לי' ואין הסכנה מצוי', ע"כ דחברי' אסור, והנה מוכח דבדבר שאין הסכנה מצוי' לא אמרינן שומר פתאים ה', וה"ל אינה מחוייבת לסכן עצמה, ואם יהי' הדין לגרשה יגרשנה:

(יב) **אך** אף לענין גירושין נראה דאף אם הי' לה נקיבות תחילה דאין היתר משום הוחזק להוליד זכרים תמיד, שמעתי ממחזקי הגאון מהרי"י ז"ל אבד"ק קוטנא שמהרי"ט לא הי' לו רק זכרים ולא נשא אחרת עליו [אף כי בארץ שהי' המהרי"ט לא פשטה תקנת חרמ"ה משחי נשים] [סמך על ירושלמי [יבמות סו:] דאף לב"ה יולא בשני זכרים וצ"ש אפי' זכר ונקיבה, הגם דגמ' דידן [סב.] לא ס"ל הכי, דמקשה לב"ה ניליף ממשא, ומשני משה מדעתו עבד [לא שאלתי באיזה ספר ראה זה, ואני אין לי פנאי לחפש, אולי יש לכבודו איזה ידיעה מזה ימחול להודיעני] ונראה לי טעמו של מהרי"ט כי צוה"ק ח"ג [קמ"ח ע"א] בפסוק ויהי ביום כלות משה, כי במאמר של נעליך מעל רגליך פקד לי' לפרוש מאשה ושאל מיכאל להקצ"ה ע"ז חבני לסמור אדם והא כתיב זכר ונקיבה צראם והשיב הקצ"ה הא קיים משה פו"ר, והיינו כדברי הירושלמי דאף צ"ה מודים דסגי בשני זכרים, והנה עדותו של רשב"י מהקצ"ה בעצמו, ובדאי ראה רשב"י המעשה צוה"ק [ומחמי צבל בעלי החלמות דידן לא ידעו מזה, וכדאי גוונא צוה"ק פינתם ובגין דלא ידעי בני צבלאי רזא דגנוטי וילולתא שחשבו

למכור זנה, ועתה נסבה סיבה שבעודה נשדה ילדה ומרוב הצלה הלכה לציחה ולא חמלה על הוולד, וכבר אסרה ר"מ לבעלה ורעה להחיר לבעלה לישא אחרת:

תשובה

(א) הנני למלא דבריו באיסור האשה, הא' כי אמירתה שלא הרחה הודאה שלא הרחה מבעל, כעין שכח הנמק"י בפרק שנים אוחזין [נד' הרי"ף ב.] בטעם כל האומר לא לויחתי כאומר לא פרעתי דאם הי' אמת שפרע הי' פוטר עצמו בטענת אמת כמו כן בנידון דידן, ואמתלא שאמרה אינה כדאי, וכבר כתב הרמב"ם סוף פ"ט מהלכות אישות דלא מקרי אמתלא אלא אם כן יש בדבריו ממש, ו"ל ואם לא נתנה אמתלא או שנתנה ואין בהן ממש הרי זו אסורה, והא' האמתלא הזאת ודאי אין בה ממש, שאשה תכפור על וולד שיש לה מבעלה ותעשה מעשה זר כמוהו ולא כחשה על פניו:

(ב) ובין דהוי הודאה שזינתה אין להחירה משום משנה אחרונה דנדרים [ג:] דשמת עיני נתנה באחר, חדא שהרי הבעל רצה לגרשה, ועוד דמה שמוכח מדלא טענה עדיף מאמרה בפירוש וכמ"ש המל"מ פ"ד מהלכות מלוה ולוה [סוף ד"ה וכתב בכ"ה בשם שה"ג] בענין אין אדם משים עצמו רשע, דאף שאין נאמנים דומר מזידין היינו, מכל מקום אם יש הוכחה מדלא טענו והתנללו שוגגין היינו לשם מצוה נכחונו, אנו דנין מכה הוכחה זו שמוזדין הוי עי"ש, והכי נמי בנידון דידן, ובחוס' כתובות (ט.). ד"ה ואיצטעית אימא ו"ל מדלא טענה שהיא מוכת עך אין להסתפק בכך ולא אמרינן בזה שמת עיני נתנה באחר כיון שאומרת שמומת לו, ועיין בחוס' יבמות (קט"ו.) סיוע לדברי המל"מ:

(ג) הב', שהבעל אומר ברי שלא נגע בה והילד אינו ממנו, ואף האומרים שלאחר תקנת חרגמ"ה אין הבעל נאמן, הלא כתב בהגהות מיי' [אישות פכ"ד ה"ח] הטעם דדומה למשנה אחרונה [נדרים ג:] דשמת עיני נתנה באחר ה"נ שמת עיני נתן באחרת ואומר כן כדי שיוכל לגרשה בעל כרחה, א"כ דיו לזא מן הדין כו' דגם באשה אם יש רגלים לדבר שאומרת אמת נאמנת כ"ש בנידון דידן שנראה האמת אהו כי היא ממנ"פ מרשעת שעכ"פ שמהה צנחמה ומהיכי תיחי לחושדו שעבר על איסור נדה, ואף אין לחושדו שבה עלי' שלא צבית דירה, כי ג"כ אסור מדרבנן, סוף דבר אין ראוי להאריך באיסורה כי נראה כמו מושכל ראשון שהדברים נראין בעליל כי הרחה לזוננים, וקלא דלא פסיק:

(ד) ועתה נדבר מענין היחר לישא אחרת בלא היחר ממאה רבנים ויעיין בספר חמדת שלמה סי' ד' דפסק דהיכי שנאסרה לו לא שייך כלל תקנת חרגמ"ה וא"ל מאה רבנים, והוכיח כן, וכתב שמתא כן בחשו' מהרי"ק [שורש קמ"א] יע"ש, ובחשו' עבודת הגרשוני [סי' ל"ו] אפי' רק היכא שמחוייב לגרשה מחמת דברים מכוערים א"ל ק' רבנים יע"ש, משמע

שספק הוא ומרווייהו לריבין והגם דלא בשמים הוא, זה שהנצי"א אומר כך אמר לי הקצ"ה הלכה, אבל כשראה ברוה"ק מעשה שאמר הקצ"ה מאמר שאינו הלכה וממילא נוכיח שכך הלכה אינו בכלל זה, גם כהא' דלא בשמים הוא יש דברים בגו, ובגמ' עירובין (ואו ע"ב) כאן לאחר בת קול, ותשובה מן השמים, וכבר האריך בזה האזולאי במערכת גדולים אות י' יע"ש:

(ג) סוף דבר להלכה אני מסכים עם כח"ר שמומתת לשותת כוס של עקריין ומסתמא לא יגרשנה מאחר שיש לו בנים, גם נראה שאינו מחוייב לגרש ויכול לסמוך על המהרי"ט ומעשה רב:

(ד) אך שוב ראיתי בכנה"ג סי' א' בהגהת הב"י ס"א בשם רבו מהרי"ט על מה סמך מהרי"ט, טעם אחר משום שהי' לאחד מבנים בת אחת, וה"ה אם הי' לו שני נקיבות ואחת מהם הולידה בן עי"ש, והשמיעה מהרב ז"ל מקוטנא שורשה נשאר מעל, כי בדברי כנה"ג תלמידו מצואר באופן אחר לגמרי, ומ"מ י"ל שוב כהאי גוונא אינו חייב לגרש אשתו, דשוב דומה לשאר מ"ע שאינו מחוייב לפזר עלי' הון רב וכ"ש לגרש אשתו, והחילוק שחלקנו דווקא לולב אם לא יקח עכשיו אפשר יזמן לולב לשנה הבאה, ואין המצוה בטלה בכללות ה"נ בזה, אפשר ילד הבן נקיבה ויחקיים המצוה, ולפי זה אפי' כמה נקיבות לא יתחייב לגרש:

דברי הרו"ש הק' אברהם:

סימן ב

ב"ה יום ג' פ' בלק תרל"ט לפ"ק פה נאשע"ם. שלום וישע רב לכבוד הרב הגדול המפורסם גר ישראל, עמוד הימיני פאר הדור בש"ת מו"ה מ"שה שליט"א אבד"ק טאמישוב.

יקרת מכתבו קבלתי בדבר האשה גומר בת דבלים אשר הי' פירוד בינה לבעלה יותר משנה ואח"כ ילא עלי' קול שהרחה לזוננים, וזה הי' בר"ח מרחשוון, וקודם פורים הי' לפני ר"מ בד"ת וחצעה את בעלה לדין על שהוציא עלי' קול חנם באמרה שנתגלה שאינה מעוברת כלל ע"י מילדת ומדוע זרק לה גט בע"כ, ובעלה טען שהיא זונה, ואחר פורים נסעה למרחקים ושם הי' לה ילד על פני השדה והרגתו, וציוס שלאחריו נמצא הילד מגואל בדם בפי חזיר, ונלקחה האשה לציית הכלא בנימוסיהם ואחרי רב תחבולות שעשה אצ"י הוציאה מצית הכלא וכשצאה לציחה תבעה שנית את בעלה, ושאלה ר"מ הלא נתגלה הריוןך וקלונך לעיני כל ומה לך עוד טענה על הבעל, והשיבה כי ממנו היא הרה שהי' עמו יחד מחוץ לעיר במקום סתר בנדחה כי אמר לה הבעל כי נדה מותרת לבן תורה, ובעל צוח ככרוכיא שלא הי' עמה מיום הפרדו מאתה וידע כי הוא מאיש אחר ואסורה לו, ואומרת אמתלא שאמרה תחילה שאינה מעוברת כלל כי הי' לה בוסה לטעון ממך אני הרה, ודעתה הי' ליסע למרחקים לילד שם